

Az útügyi igazgatóság szerint felkészültek az országutak csúszásmentesítésére

Jöhet a tél?

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Az országos közútkezelő hatóság felkészült arra, hogy a téli időjárási körülmények között a romániai országutakon biztonságosan közlekedhessenek a járművek. Az igazgatóság szerint a telephelyeken elegendő csúszásgátló anyag és működőképes hóeltakarító géppark vár bevetésre.

Szer Pálosy Piroska

Egyelőre Maros megyében nem indokolt a hókebe bevetése, azonban az elmúlt évek tapasztalatai igazolják, hogy a hirtelen bekövetkezett időjárás-változás, a tél elején is „váratlanul” érkező hó- vagy csapadékmennyiség esetenként felkészületlenül éri a hatóságokat, és káosz alakulhat ki a közutakon.

(Folytatás a 2. oldalon)

Irodalmi interferenciák, kölcsönhatások

A marosvásárhelyi könyvvásár gazdag programját tükrözve, az elmaradt tudósítások közlését pótolgatva, aránylag kis teret szentelhettünk mellékletünkben a november 19-én ötödik alkalommal megtartott Román-magyar irodalmi interferenciák elnevezésű szimpóziumnak.

3.

Szávai Géza Mészöly-könyve, Alaine-könyve

Aligha volt még egyszer ennyi kiváló író, jeles tollforgató egyéniség Marosvásárhelyen, mint a nemrég lezajlott 28. Nemzetközi Könyvvásáron, ezt mellékletünk előző számaiban is igyekeztünk bizonyítani. Mégis voltak hiányzók is, akik hosszú időn át minden évben jelen voltak, közönség elé álltak a vásárhelyi könyves eseményen, most viszont sok olvasó bánatára nyomás okok miatt nem tudtak eljönni.

4.

Fények, remények, ünnepre várva

Rendkívül gazdag és szerteágazó Szervátiusz Tibor életműve. Bemutatója, értő elemzése megérdemli, hogy folyamatosan jelen legyen a köztudatban. Ezt szolgálják az alapítvány kiadványai is. A legújabb ilyen indíttatású kötet a napokban hagyta el a Dürer Nyomdát.

5.

Szántai János az E-MIL új elnöke

Az új elnök kijelentette: válságos időkben veszi át az írószervezet vezetését, így „archiválni kell” azokat a célokat, amelyek megvalósítására aligha lesz lehetőség a közeljövőben.

5.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdijas

ügyfele számára:

50%-os

kedvezményel kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2022. november 10. és december 31. között.

A régi árakkal dolgozunk, nem drágítottunk!

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es** telefonszámot!

UTOLSÓ KÍVÁNSÁG

ALUZNÉZET

Horváth Szekeres István karikatúrája

DECEMBER

3., szombat
A Nap kel
7 óra 47 perckor,
lenyugszik
16 óra 37 perckor.
Az év 337. napja,
hátravan 28 nap.

IDŐJÁRÁS

Felhős,
ködképződés

Hőmérséklet:
max. 6 °C
min. 0 °C

Isten éltesse!

Ma FERENC és OLÍVIA, holnap BORBÁLA és BARBARA napja. FERENC: az olasz Francesco név latinított formájából származik, jelentése: francia. OLÍVIA: az oliva (olajfa) szó és női név származéka. BORBÁLA: a görög BARBARA (jelentése: idegen, külföldi nő) név átvétele.

VALUTAÁRFOLYAM BNR – 2022. december 2.	
1 EUR	4,9297
1 USD	4,6851
100 HUF	1,2044
1 g ARANY	271,1673

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszerűség szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Erdélyi városok a 19. században

A magyar tudomány napja alkalmából az Erdélyi Múzeum-Egyesület marosvásárhelyi fiókszervezete és a Borsos Tamás Egyesület Erdélyi városok a 19. században címmel szervez helytörténeti konferenciát. A tudományos ülészakon hét előadás hangzik el. Az eseményre december 3-án, ma kerül sor 9.30–14 óra között, helyszíne pedig a Teleki-Bolyai Könyvtár olvasóterme.

Jung Ildikó tárlata

A Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János termében kiállítás nyílik Jung Ildikó festményeiből vasárnap, december 4-én 12 órakor. A kiállítást Nagy László unitárius lelkész nyitja meg, a festményeket Czirkó Lajos, a Maros Megyei Képzőművészek Egyesületének elnöke méltatja. Moldován Irén tanár, író bemutatja A felhők fölött mindig kék az ég című könyvet. A kiállítás december 9-ig naponta 9–13 óra között tekinthető meg.

Kiállítás nemezt képekből

A Női Akadémia szervezésében Lajos Anna nemezt képeiből nyílik tárlat december 4-én, vasárnap 11.45 órakor Marosvásárhelyen, a kövesdombi unitárius egyházközség kiállítótermében.

(Folytatás az 1. oldalról)

– Felkészültek-e a decembertől bármikor várható szélsőséges időjárásra, az országutak csúszásmentesítésére? – kérdeztük a Brassói Regionális Útügyi Igazgatóság vezetőjét. Az útügyi igazgatóság sajtóosztálya szerint a téli útviszonyokra figyelmeztető jelzőtáblákat már november első heteiben kihelyezték, akárcsak a huzatos közutak mentére a hófogó hálókat, valamint felkészültek az országutak csúszásmentesítésére. Olyan jelzőtáblákat is kihelyeztek, amelyek a téli útviszonyok veszélyeire, illetve a téli gumik használatának kötelezettségére figyelmeztetnek. A Közúti Infrastruktúra Kezelő Országos Társaság Brassó régió számára egyelőre 78 ezer tonna csúszásgátlásra használandó sómennyiségre kötött szerződést, ami az időjárástól függően nőhet vagy csökkenhet. Az elosztásban a megyei országúthálózatok hossza a mérvadó. A brassói regionális igazgatóság számára jelenleg hozzávetőleg 5.300 tonna homok- és 200 tonna kalcium-klorid-készlet van tartalékban.

Közel húszezer tonna csúszásgátló a Maros megyei utakra

A Maros megyei lerakatokban több mint 12.300 tonna csúszásgátló anyag áll rendelkezésre. A hét telephelyen – Segesváron, Erdőszentgyörgyön, Radnóton, Szászrégenben, Nyárádtón, Ratosnyán, Kissármáson – jelenleg több mint 4.000 tonna só van készleten. Ebből a télen a DN 13, DN 13A, DN 13C, DN 14, DN 14A, DN 15, DN 15A,

Jöhet a tél?

DN 15E és DN 16-os országutak csúszásmentesítését végzik.

Az A3-as erdélyi autópálya Maros megyei szakaszát kiszolgáló nyárádtói koordinációs és karbantartó központ számára 2.700 tonna sót szereztek be, az autópályaszakasz jelenlegi készlete 1.300 tonna.

A környezetvédelmi törvény előírásai értelmében csúszásgátlásra csak a kimondottan veszélyes szakaszokon, hágókon használható a homok. A közútkezelő telephelyein a homok mellett kalcium-kloridot raktároznak csúszásgátló anyagként, amit -7 Celsius-fok alatti hőmérséklettől alkalmaznak. A kalcium-klorid amennyiben, hogy környezetbarát, a téli jégmentesítés egyik leghatékonyabb anyaga, ami akár megelőző kezelésre, akár utókezelésre, a jégpáncél felolvasztására alkalmazható.

Hargita megyében több mint 16.300 tonna sót terveznek felhasználni, a tizenhárom telephelyen a sókészlet jelenleg 6.800 tonna. Kovászna megyében 11.400 tonna sót használhatnak az országutak csúszásmentesítésére, ezt a mennyiséget a hat telephelyen osztják el, jelenleg 4.000 tonna van készleten. Brassó megyében körülbelül 20.000 tonna sót terveznek felhasználni, amelyet a 11 telephelyen és központok között osztanak ki, a jelenlegi készlet 7.800 tonna feletti. Szeged megyében az országutakra több mint 10.500 tonna sót terveznek, amit a kilenc körzetben és támogatási pontokon osztanak ki, a jelenlegi készlet kb. 3.600 tonna. Ugyancsak Szeged megyében az A1-es autópályát kiszolgáló szelvényi koordinációs és karbantartó

központban 8.200 tonna sót terveznek a téli csúszásgátlásra felhasználni, ott a jelenlegi készlet 3.600 tonna.

Az országutakra féléves hóeltakarító gépet irányíthatnak

A Brassói DRDP az általa lefedett öt megyében összesen 405 hóeltakarító gépet tud bevetni, ezek között 291 hóeke és szórógép van. A gépparkból 88 saját tulajdonú, a szerződés értelmében azonban szükség esetén további gépeket is igénybe vehetnek. Idén télen Maros megyében 67 nehézgéppel takarítják az országutakat, ebből 51 hóeke és sószóró. Nyárádtón, az A3-as erdélyi autópálya felhajtószakasza melletti telephelyen 20 nagy kapacitású hóeltakarító áll készenlétben, ebből 16 hóeke és sószóró, amelyek kimondottan az autópályaszakasz téli karbantartását, csúszásmentesítését végzik majd. Brassó megyében összesen 95 hóeltakarítót vethetnek be, ebből 68 hóeke és sószóró. Szeged megyében az országutakra összesen 57 munkagépet vezényelhetnek ki, ebből 39 hóekével és szórófejjel rendelkeznek. Az A1-es autópályán 48 munkagépet vethetnek be, ebből 38 hóeke és sószóró (ide tartoznak azok a gépek is, amelyek a Nagyszében és Bojca közötti új szakaszt szolgálják majd ki). Hargita megyében 69 hóeltakarító közül 46 hóeke és szórófejes gép szolgálja a csúszásmentesítést, Kovászna megyében pedig a 49 nehézgépből 33 hóeke és szórófejes géppel szolgál az utak csúszásmentesítésére – tájékoztatott Tudor Alexandru Duțu régiós igazgató.

A megyében három cég áll készenlétben a hó eltakarítására

A Maros Megyei Tanácsnak három céggel van szerződése a megye hét övezetében található megyei besorolású utak téli karbantartására és hóeltakarítására. Lassan hozzánk is beköszönt az igazi tél, s a cégeknek teljes erőbedobással kell intézkedniük a jó útviszonyok biztosításáért. Erről Márton Katalin, a Maros Megyei Tanács műszaki igazgatóságának ügyvezető igazgatója nyilatkozott lapunknak.

Mezey Sarolta

Az igazgató elmondta, hogy a cégek munkatársai éjjel-nappal készenlétben vannak, 24 órás szolgálatot teljesítenek. Szászrégen és Gernyeszeg övezetében a Silara Salub Kft., Segesvár környékén a Felix Em Kft., a többi övezetben, Maroszentkirály, Vámosgálfalva, Mezősályi és Nyárádszereda környékén a Hid- és Útügyi Vállalat felelős az utak téli karbantartásáért.

– Olyan nagyobb cégekkel kötötünk szerződést, amelyek megbirkóznak a feladattal, hiszen sok gépre, sok csúszásgátló anyagra van szükség, akárki nem vállalhatja ezt a munkát. A keretszerződések megvoltak, de tekintettel arra, hogy

hosszú volt az ősz, később, november 15-én indítottuk az idei szezon. Ezzel az eltolódással spóroltunk is. Eddig még nem volt havazás, az előrejelzések szerint december fo-

lyamán is kevés lesz. Ennek ellenére a cégek dolgozói éjjel-nappal bent vannak, a gépek be vannak üzemelve. Az, hogy bent vannak a telepen, és a terepen folyamatosan

ellenőrzéseket végeznek, például nem esett-e valami akadály az útestre, zökkenőmentes-e a forgalom, mind költséggel jár, fizetnünk kell őket – fogalmazott az igazgató,

aki hozzátette, hogy a csúszásgátló anyagokról is a cégek gondoskodnak.

Kérdésünkre, hogy egy télre mennyi csúszásgátló szükséges, az igazgató elmondta, hogy ez az időjárási viszonyoktól függ. A cégek feladatfűzetében benne van, hogy nemcsak havazás idején, hanem minden esetben kötelességük biztonságossá tenni az utat, például ha fagy, főleg hidak, folyók mellett, ott kötelesek kiszórni a csúszásgátlót.

– A tapasztalat azt mutatja, hogy ha lehull a hó, az váratlanul éri az utasokat, nem mindig sikerül időben letakarítani az utat.

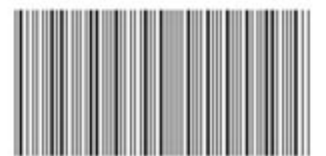
– Minden évben reklamálnak, ha lehull a hó, hogy nehézkes a közlekedés. Az az igazság, hogy a friss havat nem lehet egyből, egyszerre minden úton letakarítani. Az emberek türelmetlenek, holott még otthon sem seprik meg egyből az udvart vagy a járdát a kapu előtt. Állítom, hogy nagy problémáink nem voltak egyik télen sem. Nem fordult elő, hogy az utak járhatatlannak legyenek, legfeljebb pillanatnyi fennakadás volt, de ez mindenütt megtörténik – nyilatkozta Márton Katalin, a megyei tanács ügyvezető igazgatója.

Fotók: Nagy Tibor (archív)

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Műzsa

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND

1564. sz., 2022. december 3.

Kovács András Ferenc

Északi színház

*Ophelia volt
Akkoriban – estéként
Folyton megőrült,
Fuldokolt az örömtől,
Füstté omlottan
Danolt, fönn, Dániában,
Megháborodtan,
Mint a bomlott habfodor
Hült ködre festett
Várfokon, lőréséken,
Hol szél füttyölget,
Szoknyafény suhan, s a hang
Magas lépcsőkön
Döng, bolyong a térben –
Földült szereplők
S megingó díszletek közt –
Szép, hibbant anyád
Szeretembe vadult, gyors
Szíve alatt már
Téged hordott bolondul
A Hamletben – a
Harag rendezése volt,
Ötvenkilenben,
Új csodálat, rettenet
Rezzent anyádban –
A színpadon a lenni
Vagy nem lenni
Meggocantál – így lettél
Minden önmagad,
Rejtett színész – de lélek,
Atyád szelleme
Jó most, tört árnya áthat,
S nem hagy már soha többé.*

Pittner Olivér Gyökerek című képe a Maros Megyei Múzeum rendezte retrospektív kiállításán

Prima? Primissima?

Mire szombati lapunk megjelenik, már tudható, melyik elismerésben részesült Kossuth-díjas, népszerű költőnk, Kovács András Ferenc, hiszen a kivételes egyedi teljesítményeket jutalmazó kiténtetés átadónapját december 2-ára, péntek estére hirdették meg, a lapzártaival nem várhattunk addig. Akár a legnagyobb, a Primissima címet tudhatja magáénak, akár a Prima díjnak örülhet, mi, marosvásárhelyiek külön is büszkék vagyunk rá, városunk hírnevét is öregbíti ismételt díjazásával. További töretlen alkotókedvet, számos újabb KAF-verset, verskötetet kívánva csatlakozunk a gratulálók népes táborához!

A tanácskozás nyitómozanata: (balról) Eugeniu Nistor, Markó Béla, Horia Gârbea, Gabriel Chifu

Fotó: N.M.K.

Irodalmi interferenciák, kölcsönhatások

A marosvásárhelyi könyvvásár gazdag programját tükrözve, az elmaradt tudósítások közlését pótolgatva, aránylag kis teret szentelhettünk mellékletünkben a november 19-én ötödik alkalommal megtartott *Román–magyar irodalmi interferenciák* elnevezésű szimpóziumnak. Pedig igazán jó hangulatú, érdekes találkozó volt, tartalmas, érdeklődés és előremutató eszmecsere biztosított a Marosvásárhelyi Rádió Stúdió 3-as termében jelen levő íróknak, kritikusoknak, szerkesztőknek. Alábbiakban a rendezvény szervezőinek közleményét idézzük:

„A Romániai Írószövetség Marosvásárhelyi Fiókjának tagjai folytattak párbeszédet a román és a magyar irodalom kölcsönhatásáról, a román–magyar műfordítás kérdéseiről, az együttműködés további lehetőségeiről. A rendezvényen az Írószövetség bukaresti vezetőségéből jelen volt Răzvan Voncu, Gabriel Chifu, Horia Gârbea és Cristian Pătrășconiu.

A konferenciát Markó Béla nyitotta meg, majd Eugeniu Nistor, a Marosvásárhelyi Fiók román tagozatának vezetője köszöntötte a jelenlévőket. Utána következett a Marosvásárhelyi Fiók és az írószövetség bukaresti vezetősége által kezdeményezett fordítói program keretén belül megjelentetett könyvek bemutatása. Răzvan Voncu Horia Gârbea *Bumeráng* című verseskötetéről beszélt. A kötet a Kalligram és a Bookart kiadók közreműködésével jelent meg. Demény Péter fordította. Fekete Vince *Orașul cizmarilor (Vargaváros)* című verseskötetét Hanna Bota

mutatta be. A kötetet Kocsis Francisko fordította. Gabriel Chif *Végpont és újra* című regényét Răzvan Voncu mutatta be, majd a szerző is beszélt könyvéről, amelyet Koszta Gabriella fordított. Végül Markó Béla méltatta mindhárom könyvet.

A könyvbemutató után következett Balázs Imre József előadása: a *Kétyelvűség a romániai magyar irodalomban*, majd Iulian Boldea *A romániai magyar irodalom recepciója a román irodalomkritikában* címmel tartott előadást.

A rendezvény második felében sor került az Írószövetség Marosvásárhelyi Fiókjára létrehozott fordítói különdíjak átadására. A Communitas Alapítvány által támogatott díjakat ötödik alkalommal osztják ki, az idén is ketten vehették át ezt az elismerést, Gábor Il-dikó temesvári költő, műfordító, aki magyar-ról románra és Lovétei Lázár László költő, műfordító, szerkesztő, aki románról magyarra ültetett át fontos műveket. A laudációkat Kocsis Francisko és Demény Péter tartotta.

Mint minden évben, az idén is felolvasással zárult az esemény, Hanna Bota, Flavia Adam, Sandu Popa, Szakács István Péter, Kocsis Francisko, Soril Miavoe, Ioan Găbudean, Constantin Nicușan és Gheorghe Vințan olvastak fel verset vagy prózát.

A tényszerű ismertetést egészítsük ki az irodalmi délelőttön igencsak tevékeny Demény Péter hangulatjelentésével (a 6. oldalon), amely azon frissiben a megújult LátóBlogon jelent meg.

Az ÉLET a lényeg

Szávai Géza Mészöly-könyve, Alaine-könyve

Nagy Miklós Kund

Aligha volt még egyszerre annyi kiváló író, jeles tollforgató egyéniség Marosvásárhelyen, mint a nemrég lezajlott 28. Nemzetközi Könyvvásáron, ezt mellékletünk előző számaiban is igyekeztünk bizonyítani. Mégis voltak hiányzók is, akik hosszú időn át minden évben jelen voltak, közönség elé álltak a vásárhelyi könyves eseményen, most viszont sok olvasó bánatára nyomós okok miatt nem tudtak eljönni. Elsők közt kell említenünk Szávai Gézát, megannyi jelentős könyv szer-

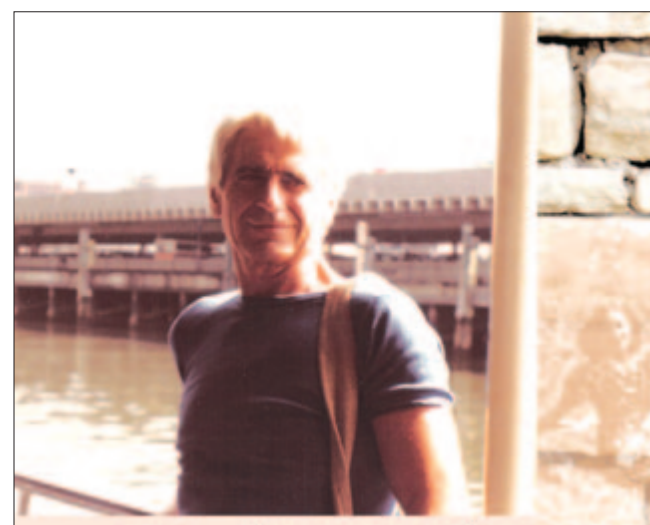
megvásárolhatták Szávai tavalyi sikeres könyvét, *Az életed, Polcz Alaine* című kötetet és ennek idei párját, *Az élet és Mészöly Miklós – a templom és kilincse* című kiadványt. A dilógia megalkotása a szerző vallomása szerint valóságos versenyfutás volt az idővel. De ő nyert. És nyilván az irodalombarátok.

Az új kiadvány hátsó borítóján Szávai jelzi, hogy a Polcz Alaine-ről közreadott könyve, *Az életed, Polcz Alaine* és ez a kötet: összetartoznak. Nem csupán azért, mert Polcz Alaine és Mészöly Miklós házastársak voltak; Szávai Géza határozottan nem akart házasságkönyvet írni.

„Egy életünk van!, házasságunk több is lehet...” A pszichológus írónőről írt könyvvel már foglalkoztunk a Múzsában. Ma az előre beígért »folytatást« ajánljuk olvasóink figyelmébe. »Összeállnak a könyvek is« – emlékeztet Szávai Géza. *Az élet és Mészöly Miklós* az író életéről szól, munkásságáról, irodalomhoz, emberekhez, családhoz, nőkhöz fűződő viszonyáról, és még annyi mindenről... Ugyanolyan őszintén, bensőségesen, szókimondón, derűsen és humorosan, (ön)íroniával, empátiával, megértéssel telten, ahogy azt az előző kötet olvasásakor tapasztaltuk. Ugyanakkora szabadsággal, illetve megkötötten, amint az ebben is jelentkező sok-sok fotó megköveteli. Akárcsak a korábbi recenzióban, ebben is ki kell emelnünk azt a személyességet, ami Szávai Géza alakját, énjét, életmozzanatait, jelenségeit, családi sorsfordulatait is

ziókat. Kisorosziiban »igen szoros szimbiózisban éltünk vagy másfél évtizedig. Miklós haláláig. Házaspároként is» – emlékezik Szávai, aki így világítja meg a két könyve együvé tartozását: „Két, akár veszélyeztetett ('gyenge') lény egymásnak dől, és boltívet alkot. Egyik úgy válik támaszává a másiknak, hogy maga is eldőlné, ha nem támasztaná őt a másik. A boltív: szervülős szerkezet, a maga nemében titok, csoda. Én így néztem Mészölyre, Alaine-re”. A bensőséges hangulatú könyvben sajátos nézőpontokból (fotókkal is:) láttatva tárulkozik fel Mészöly egész élete, szinte életre kél az alakja. És felsejlik a szélverésekben inogó boltív, melyben két egymásnak támaszkodó pillér többet elbír és elvisel abból, amit a sors (egyenként) rájuk mér.”

Ez a szél verte, ingatag, mégis oltalmat nyújtó boltív mintha Szávai Gézáéknak is óvó menedékként szolgált volna, akár a betegségek okozta megpróbáltatásaikra, akár az egykori romániai diktatórikus körülményekre, akár magyarországi újrakezdéseikre, írói, kiadói vállalkozásaikra gondolunk. Ikerkötetről beszélünk, talán azok járnak jobban, akik most már egymást követően olvashatják el a két emlékidézőt, így még nyilvánvalóbb Szávai szubjektivitásában is következetes, ismétlésektől sem tartózkodó emlékező, önméltózkodó módszere, memóriabeszűző képessége. Hangulatteremtő ereje sem mindennapi. Nem csodálkoznék, ha a két kötet megismerése után lényegesen növekedne azok száma, akik kíváncsian utaznak majd helyszíni szemlére Kisorosziába. Persze a két könyv másféleképpen is megközelíthető. Erre az első kötet beharagkozóiban Szávai ilyen ötletet adott: „Magamban paradoxonszerűen fogalmazom meg; a DILÓGIA ebben az esetben olyan TRILOGIA, melynek harmadik

**AZ ÉLET ÉS
MÉSZÖLY
MIKLÓS**
– a templom és
kilincse

FILMVETÍTÉS
és könyvbemutató

VÁLLALKOZÁSUK: AZ ÉLET
SZÁVAI GÉZA ÉS SZÁVAI ILONA
Portréfilm-bemutató és közönségtalálkozó
a Déry Tibor-díjas Szávai Géza íróval
december 4. (vasárnap) 15:00

zőjét, a Pont Kiadó létrehozóját és feleségét, Szávai Ilonát, a budapesti könyvműhely vezetőjét, akiknek személyes varázsa nemcsak vásári könyvstandjuk köré teremtett mindig barátságos nyüzsgést, hanem a gyerekrendezvényeiket is nagyon népszerűvé tette. Gondoljunk csak hirtelen a sajátos jellegű *Gyermekvilág* trilógiára. Az is meggyőzően tanúsítja, hogy a regényei révén térben és időben szabadon csapongó író a gyermekek nyelvét is fölényesen birtokolja. Az idő, a sors azonban nehéz megpróbáltatások elé is állíthatja az embert. A Szávai családnak is súlyos betegségekkel kellett megküzdeniük, nem is egyszer. De sikerült túlvészelnie, a bajokat. Amikor csak lehetett, munkával, alkotással álltak talpra. Fizikailag is megerőltető, nagy utazásokat azonban az orvosok már nem javallottak, emiatt nem utazhattak Marosvásárhelyre a mostani és az előző könyvvásárra sem. Újdonságaikba viszont bepillantottak az érdeklődők. A standon

kirajzolja akkor, amikor a Mészöly Miklós – Polcz Alaine házaspár portréját felmutatja száz színes és fekete-fehér fotográfia, a szerző és hozzátartozói, barátai által készített felvétel és az azokhoz fűződő emlékek, kommentárok által. A Mészöly-kötetben nem ugyanazok a képek kerülnek nyilvánosságra, mint a Polcz Alaine-könyvben. Egyetlen fotó mindkét kötetben benne van, az elsőben színes, a másodikban fekete-fehér változatban. Mészölyt és Szávait Sárbogárdon fényképezte le a pszichológusnő. De ebbe most ne mélyedjünk bele, amúgy is hamar el lehet jutni a kötetben ehhez a részhez, hiszen a szöveg olvastatja magát, s a fotók miatt is mind egyre sürget a készítés a továbblapozásra. Az „életrajzíró” kötetismertető önvallomásából azonban érdemes még kiragadnunk néhány gondolatot: „A Mészöly Miklós egyéniségének, »egyetlen« életének szentelt könyvben a sok (ritka pillanatokot rögzítő) fotó és emlék felidéző ereje tágítja a dimen-

köte a első kettőből épül fel az olvasó tudatában, mint az első két kötetből – és a két életből! – összeálló boltív.”

Az íróval az új könyvről folytatott beszélgetésben Kun Zsuzsa a *Klubrádió* november 16-i adásában rá is kérdezett az építészetből ismert boltív metaforára. Szávaitól megtudhattuk, hogy ez is, akárcsak a kötet alcíme, *A templom és kilincse* az EGÉSZ és a RÉSZ-LETEK viszonyára utal. Kós Károlytól kiindulva, amint ő egy templomot megtervezve úgy gondolt a nagy egészre, hogy a legapróbb összetevő is szervesen, stílusosan kerüljön a helyére, akképpen a prózáírónak – jelen esetben Mészöly Miklósnak – is nélkülözhetetlen ismérve a teljes mű és a mondatok, a regény és minden egyes mondat szerves egysége. Az a kép, ami a két megidézett ember életéről, személyiségéről a két könyv olvasása után felsejlik előttünk, ezt az összetevőiben megtestesülő harmóniát sugározza.

Szávai Géza szerzői szerepben

Forrás: Szávai Géza Facebook-oldala

Hadnagy József

Az úton, haza

– Nagy bajban vagyok... –
e szavakkal fogadott
édesapám, aki sosem
érezte bajban magát:
Isten társaságában
jött, ment, járkált
a tizenhárom gyerekkel
szegélyezett,
maga-törte úton.

Egészséges volt,
s időnként boldognak
látszott: azt hittem,
vastag talpú cipőjében
az ezeréves birodalomig
elgyalogol, át a hétéves
antikrisztusi korszakon.

Nevetett kezében a dikics,
a falcang, a kalapács,
a harapófogó,
táncolt az ár és a tű
a szakadt cipő fölött,
s a reszelő úgy sétált
a körülvgott talp-élen,
mint legény a korzón.

Csodálkoztam is sokat
e dolgon... Hazafelé
jövet almát vásárolt,
hogy mi, eléje futó gyerekek,
legyen mit kihálásszunk
a szerszámotászkából.

Ezek s hasonlók jutnak
eszembe most, amikor
látom őt újra: csontra,
bőrre fogyva fekszik
a „fiúk szobájában”
az ágyon –,
amelyen született
első nagyralátó álomom.

Megrendülve nézem
a halál árnyékát
arcán, karján, kezén –
egészen betakarja...
Kérdezek, de mintha
deszkát dobnék tutajnak
gyors folyóba,
a szó elsodródik valahova,
vagy elakad
egy sűrű bokorban
valahol a torkomban.

Mindketten tehetetlenül
nézzük a közöttünk feketéllő
folyót, s én kérdezem megint:
– Édesapám, vannak-e fájdalmai?
– Nincsenek – válaszolja végre –,
ez rosszabb, mint a fájdalom.

(Most sem értem, hogy lehet...)

Három év múlva megnyílik:
– Nagyszerű állapot ez:
nincs semmi kísértésem,
addig volt nehéz, amíg
gyötrelmek szekerén
bolyongtam elveszeten
a vacogtató úrben.

Esthajnalcsillag ragyog
szemén, csillagkoszorú
a fején, arca felhőtlen ég,
a halál árnyéka eltűnt,
kiszökött az ablakon.

„Szabad lettem, vigyed Halál,
tied a testem, enyém a lelkem,
csak hazaérjek... még ez egyszer” –
dúdolja végig, az úton,
az öregothonból – haza.

Advent volt, az öröm hava...

Fények, remények, ünnepre várva

Ha Kolozsvár, akkor főté, Mátyás-szobor-csoport, Szent Mihály-templom, ha csak pár pernyi időm jut is rá. November 18-án is ott jártam, éppen csak főhajtásnyira a szürkülő délutánban. Esős, borongós, rideg ős végi nap volt, de már jól érződött, ünnepelni kíván a kincses város, a fény jegyében várja a karácsonyt. Lelassított, megállított a nyitásra készülő karácsonyi vásárforgatag, de jobban vonzott a felújított templom s a bejárat köz-

hatják ezt a rangos elismerést. Az alapító 2018-ban elhunyt, az alapítvány a művész özvegye, Szervátiusz Klára vezetésével folytatja áldásos tevékenységét. 2018-tól a legtehetségesebb művészeti középiskolásokat a Szervátiusz Tibor-ösztöndíjjal jutalmazza. 2022-ben az egy évre szóló támogatást a Csíkszeredai Művészeti Líceum tanulója, Sűveg Eszter kapta.

Az alapítvány az évente élénk visszhangot

Zoltán csellóművész szólaltatta meg mély átéléssel Kodály Zoltán Duószonátáját.

A halhatatlan magyar zeneszerző, Kodály egyénisége, szelleme Szervátiusz Tiborra is ihletően hatott, bronzba öntött alakját a nagy társsal, Bartók Bélával közös *Tiszta forrásból* című emlékművön örökítette meg. Rendkívül gazdag és szerzteágzó Szervátiusz Tibor életműve. Bemutatása, értő elemzése megérdemli, hogy folyamatosan jelen legyen a köztudatban. Ezt szolgálják az alapítvány kiadványai is. A legújabb ilyen indíttatású kötet a napokban hagyta el a Dürer Nyomdát. Újra Szervátiusz Klára vállalta fel, hogy betekintést nyújt a szobrász munkásságának sajátos világába. *A Nap és Hold szerelme – Szervátiusz Tibor művészetéről* című kötet az alapítvány székhelyén vásárolható meg. A közönségnek biztos lesz még alkalma találkozni a szerzővel, annál is inkább, mivel jövőre lesz Szervátiusz Jenő születésének 120. évfordulója. A jubileum minden bizonnyal még nagyobb aktivitásra serkenti majd a nagyszerű

Szervátiusz Tibor domborműve

művészi örökséget és szellemiséget gondozó, tovább életető alapítványt, amely 2023-ban ünnepelheti a 20. születésnapját is.

(N.M.K.)

Az új kötetek az alapítvány székhelyén

Fotók: Szervátiusz Klára

leben Márton Áron püspök szobormása. Sietnem kellett, a közeli Györkös Mányi Albert Emlékházban rám hárult Árkossy István festő- és grafikusművész laudálásának megtisztelő feladata, a Kriterion-koszorú átadása alkalmából szervezett ünnepélyes találkozóra már szállingózott a közönség. A csodálatosan megújult, lélekemelő egyházi hajlékba inkább csak betekintheztem, oda vissza-vissza kell térni, hosszasan elidőzni, szemlélődni, magunkba fordulva elmélkedni. A szoborral viszont néhány perces néma párbeszéd is sok szép emléket idéz fel, hiszen készítője, Bocskay Vince szobrászművész műtermében elejétől végig követhetem a mű létrejöttének meghatározó fázisait. A templomkert fát, bokrait megritkították, a kockakő sétányon a korábbinál jobban érvényesül mindaz, amit a szobrász az alkotásába beleálmodott, jóságot, méltóságot, szeretetet sugároz az emlékmű, béke és otthonosság érzése árad az ég felé magasodó, impozáns bronzalak lelki, szellemi erőteréből. Eszembe jut az is, milyen jó, hogy idén szeptemberben Budapesten a Szervátiusz Jenő-díjak kiosztásakor Bocskay Vince érdemeit, művészetét is méltathattam. Nyilván nem csak ezt a rendkívüli munkát, sok más köztéri és kispasztikai művét is.

A Szervátiusz Alapítványt 2003-ban alapította Szervátiusz Tibor, a nemzet művésze az édesapja, Szervátiusz Jenő szobrászművész születésének 100. évfordulóján. Együttal létrehozta a Szervátiusz Jenő-díjat is azzal a céllal, hogy ráirányítsa a figyelmet a Kárpát-medencében születő magyar művészetre, magyar művészekre. Erről már nemegyszer írtunk, annál is inkább, mivel az erdélyi alkotók, tollforgatók közül is többen magukénak tud-

keltő díjazásai, a kitüntetettek kiállításai és a művészi értékeket könyvben is népszerűsítő kiadványainak megjelentetése mellett az utóbbi időszakban a Szervátiusz Szalon rendezvényeivel is rendszeresen hallat magáról. A Szalon az alapítvány budai székhelyén tartja eseményeit, a műsorvezető szerepben is mindig figyelmes és kiváló hangulatremtő háziasszony, Szervátiusz Klára kiemelt figyelmet fordít a társművészetek – a képzőművészet, a zene, az irodalom – összekapcsolására, a művészi és szellemi értékek együttes felmutatására. Legutóbb november 19-én örülhettek a Szalon meghívottjai egy különleges koncertnek. A Kodály plusz hangversenysorozat nyitó bemutakozásaként két kivételesen tehetséges fiatal magyar zenész, Hollókői Huba hegedűművész és Onczay

Márton Áron szobra Kolozsváron. Bocskay Vince alkotása Fotó: N.M.K.

Az új év jubileumot hoz

Szántai János az E-MIL új elnöke

Szántai János költőt, író, újságíró választották az Erdélyi Magyar Írók Ligája (E-MIL) elnökévé.

Szántai János az MTI-nek elmondta: Karácsonyi Zsolt leköszönő elnökkel, Király Zoltánnal, Márcuțiu-Rácz Dórával és Zsidó Ferencsel közösen alkotják a liga új választmányát. Az E-MIL szabályzata értelmében az öttagú választmány a ligatagok voksa nyomán jön létre, az elnököt a vezetőtisztület jelöli ki a maga sorából.

Az új elnök kijelentette: válságos időkben veszi át az írószervezet vezetését, így „archíválni kell” azokat a célokat, amelyek megvalósítására aligha lesz lehetőség a közeljövőben. Ezek helyett a megvalósítható, kis költségvetésű célokra kíván összpontosítani. Utóbbiak sorában a többi között annak a célnak a megvalósítását említette, hogy hozzák közelebb egymáshoz a felvidéki és az erdélyi írókat. Ugy vélte, várhatóan 2023-ban sikerül elindítani egy olyan programot, amelynek keretében egyik évben Felvidéken, a másikban Erdélyben táboroznak együtt a két régió fiatal magyar írói. A táborozások során megismerkednek egymás írásművészetével, műhelymunkákat tartanak.

Szántai János régóta dédelgetett álmának nevezte a nyitást a román írók és a román irodalom felé. Megjegyezte: első körben három erdélyi magyar író könyvét szeretnék románra fordítani, és három román író

Fotó: Horváth László

könyvét magyarra, ha sikerrel járnak, a későbbiekben bővítenék a kört. Folytatják az elmúlt években már jól bevált programokat is. Olvasótalálkozókat, írókaravánokat szerveznek, megünneplik a költészet napját, továbbra is megszervezik az E-MIL-tábort, amelyben a tagjaik találkozhatnak egymással.

Az Erdélyi Magyar Írók Ligájának jelenleg 129 tagja van, a tagok többsége erdélyi, de vannak közöttük magyarországiak is.

Egy illető, piros druzsbával

Dumitru Augustin Doman

>Hogy az ura idén alábbhagyjon az ivással, a felesége, Maria, az orosz hadseregnél is vörösebb druzsbával ajándékozta meg Ioan Ionescut a születésnapján.

A férfi egészen kivirult, rózsásat cuppantott a Maria rózsaszín orcájára, majd így szólt: „Lelkemből köszönöm, de mihez kezdjek egy láncfűrészszel? Nem tudom kezelni, s vágnom sincs mit, hiszen erdők sincsen!...”

„A kezelése gyerekjáték. Ott a használati utasítás, oroszul, de románul is. Különböző is, annyi a barátod, aki ért a mesterséghez. Eltanulod tőlük. Arra ügyelj, hogy mikor beindítod, ne légy kapatos, mert levágod az ujjaid vagy a lábaid, vagy valakinek a fejét...”

Ugy lett, ahogy Maria javallotta. Ioan Ionescu csakhamar sikerrel indította be a druzsbát, és naphosszat túrta, mint valami motorkerékpárt, megbolondítva a szomszédokat az ordító hangzavarral.

Szenvedélyévé vált a motor csúcsra járatása. Brrr! Drrr! És megint drrr!, prrr!... Közben rábukkant egy elbontott raktár ósdi deszkáira, s azokat szabta miszlikbe.

Kicsorbult a lánc a deszkák rozsdás szegeitől, de az egyik szomszéd rávezette a fenés művészetére. Biztonságból azért tartalék lánca is szert tett.

Egyik februári reggelen hátrament a gyümölcsösbe, és takarítási céllal fohászkozott neki az egyik öreg meggyfának. Előbb csak pár apró ágat nyesett le, aztán egy nagyobb, amely elszáradtnak tűnt, de nem egészen, utána pedig oly sikerrel vagdalgatta, csonkolgatta, míg már csak az alig méternyi magas törzs maradt; azt pedig húszcentis darabokra metéltette.

Ez a kert közepén vala. Megállította az orosz druzsbát, a voltaképpen szovjet masinát, kezeléskor zsebéből elővonta a pálinkás kisflaskát, és csodálattal szemlélte művét. „Mit jelent az orosz technika! – monologizált félhangosan. – Hát gyerekkoromban nagyapóval egész héten át izzadtunk volna ezzel a szerencsétlen meggyfával, a harcsafűrész rúncigálva! Most meg, egymagam, pár perc alatt aprítottam miszlikbe az egészet!”

Alkotása csodálatában el is fogyott a pálinkája. Újra beindította a gépet. Az égig pörgött, hogy az utcabeli kutyák orgonálni kezdtek, mint a farkasok –, és az előbbi recept szerint újabb meggyfát pusztított el, s ráadásnak egy almát is, amely nemrég, az őszi szüretkor mintegy tízládányi gyümölcsrel örvendeztette meg őket.

Röpke tíz perc alatt fényes tisztást kreált a gyümölcsös közepére.

Egy jó rakásnyi ág és forgács.

A következő napokon mind világosabbá tágult a tisztás, úgyhogy március elsejére, a márciuska ünnepére a gyümölcsösnek mind a kilencvenöt fája tétova kupacokban hevert a kert gyepe.

Fentről ritkán szállongó, bárnybolondító hó pilinkézett, a mi emberünk, Ioan Ionescu nyugalmazott tanár úr, pálinkás flaskájával a kezében, a lepusztított liget széléről elbűvölten gyönyörködött művében, hogy hát végül is, el kell ismernie, szuper a piros orosz druzsba, lám csak, csodát művelt azzal a varázsláncával,

„Mit jelent az orosz munka, uram, tartós és

gyors – mormolja –, pusztító, mint valami hatalmas erejű katyusa!...”

Ioan Ionescu matektanár végtelen beleszáradt a druzsbájába. Finom ronggyal törölgette, zsírozta, benzinezte, olajozta, reggelente az udvaron és a kertben járatta, délben többször is, és este két-háromszor ráadásként, mielőtt setébe borult a város. Éjszakára behozta a lakásba. „Ejnye, hát a kutyát-macskát benn lehet tartani, s a druzsbát nem?!”, szögezte a kérdést Mariának, aki éppen amiatt méltatlankodott, hogy a konyhát elárasztotta a benzin büze.

A druzsba családtaggá vált, Ionescu el sem tudta képzelni az életét a Vörös Hadseregnél is pirosabb társa nélkül.

Ambár némi szomoró is vegyült boldogságába. Immár mindent felaprított, ami az udvaron és a kertben arra való lehetett. Kitakarította a házat és a csúrt s a kamrát is. Szétaprította a régi székeket, polcokat, és egy kanapét szintén.

Alig bírt magával. Egyik reggelen alig tudta visszafogni magát, úgy ölte a vágy, hogy porrá tegye a tornác faragott oszlopait is.

Napfényes időben büszkén sétálgatott végig az udvaron s a kertben harcos ölével, a druzsbával; ám csak elfelhősödött a kedélye, mikor a nap egyszerre eltűnt valaminek az árnyékában.

Amint a Fekete-tenger kékjét idéző égre emelné tekintetét, hát ott a kedves szomszéd, a Viorel terebélyes fűzfája. A Viorel, aki a városba telepített, elektronikai alkatrészeket gyártó német üzem alkalmazottja.

Kilépett az útra, a szomszéd kapuján keresztül a Viorel kertjébe jutva rövid műértő szemértékelést követően keményen lero-gyaszította az öreg fűzfát, a druzsbával, a druzsbával; ám csak elfelhősödött a kedélye, mikor a nap egyszerre eltűnt valaminek az árnyékában.

„Néz, a legjobb, ha csináltatsz egy rakott kályhát. Abban aztán a fűzfa ég a legjobban.”

Nagy zúr lett, veszekedés, ellenségeskedés a két család között.

Még kezelgette-szerelgette Ionescu tanár a druzsbáját az udvaron, pár napon át, megjárta a kaputól a kert fenekéig, de szomorán.

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

– Nicsak – gondolta –, ha nem drótból volna a kerítés, hanem fából, morzsára porlasztanám, s majd dirib-darabonként támasztanám fel. De ezt? Itt a pompás felszerelésem, s nem tudok mit kezdeni vele. Akár a költő versében: „Egy embernek motorja volt, semmire sem használta volt.”

Végül egy újabb derűs reggelen elindult kedves druzsbájával le az utcán, és a patak medrében kötött ki.

Előkapt a pálinkáját, meglocsolta a gigáját, majd szemügyre vette a terepet.

Környezeti katasztrófa. A part tele bontási törmelékkel, ezer színű műanyag hulladék, míg a szem ellát, ócskavas, alumínium-, üdítő és sörösdobozok, üres üvegek...

De hát ez nem annyira érdekl. Viszont a fauna, ó, uram. A rendtelenség leírhatatlan.

Lendülettel indítja a fűrészt, leborotvál pár rekettyét, majd néhány odvas fűzet.

Hirtelen tűrhetetlen dolgot észlel. Az utca-beiek nem járhatnak át túlpárti kertjeikbe, nincsen palló, legalább két kilométer kerülvél juthatsz a hídig.

Óhó, hát ez a kényelmetlen állapot megszüntetendő.

Kiszemel két óriás öreg égert, s úgy metszi mesterien, hogy keresztbe zuhanjanak, át a patakon.

Pihen a fűrész, elő a páleszt, kortyol élvezettel; s a meló nagyszerűségét is cuppogtja.

Már csak keresztdecskák kellene a párhuzamosan fekvő fákra, s kész a zseniális hidasca.

Legalkalmasabb egy kerítés felhasználása: értő művészzel, a keresztdecskát szeggel és dróttal rögzíti majd a két öreg égerhez. De ezt majd holnap.

– Megköszöni ezt majd az utca!

Hm. Nemcsak hogy nem köszönték meg, hanem két banya fel is jelentette a község házában és a rendőrségen. Köszönöm helyett sajgó bírságok: a polgármesteri s az erdészeti hivataltól.

Napnál világosabb, következtette alapos elemzése végén, hogy összeesküdtek ellene; elirigyelték mesteri druzsbáját. Ártani akarnak neki.

Nosza szigorúan szekrénybe zárta, titkos zár alatt rejtegette. Mélyen megbántódva, sértett lélekkel, zokogásra hajlón, vagy tíz napig csak sétálni vette elő, ritkán indította be, de akkor igazi trófeaként hordozta végig, beszédes mártíromsággal.

Bánatember s fakuló druzsbája, mély búskomorságban.

Egyik hétfőn, délidőben, épp a tornácra babrálgatta a masinát, a nyugágyon ülve. Olajozta, vazelinolta, egy-egy kis csavart megigazított rajta, fente kicsorbult fogait.

Szarvasbőrrel kenetegette végül.

„Mit csinál, tanár úr?”, hallatszott be az utcából. Onel apó volt a Gyár utcából, az ő nyolcvanas szomszédja, aki pár éve még segítgetett a ház körüli munkában, de mára teljesen elagott, alig mozdul ki a lakásból.

Nyolcvanhét éves, és nincs nyugdíja, semmi jövedelme. A szomszédok adnak egy-egy tál ételt, pohár pálinkát, nem többet, mert az öreg nagyon piás, attól olyan ramaty; hogy alkalmi munkából tengette magát, hol itt, hol ott hányódott.

„Mit csinál, tanár úr?”
„Hát itt né, Onel bátyó, a ház körül. Hát maga mit csinál?”

„Elmennék a piacra, mert nem is tudom, mióta nem jártam ki. Nem is tudom, miért mennék... Adhatnál tíz lejt, hogy kenyéret vegyek, s darab szalonát, valamit...”

A tanár kimegy a kapuhoz, és ötven lejt ad az öregnek. Adomány, s mégsem az. Amennyit Onel apó dolgozott neki több tíz éven át, váltig megérdemli.

Követi tekintetével, amint apró, tétova léptekkel távolodik: két lépés, aztán egy, s egy még apróbb.

Onel apónak egyszobás a házikója, a szoba egyben konyha is, a benyílóban kis kályha, főzőlappal, amikor van mit, azon melegíti. A falak koromfeketék, a házfödél egykor színes kartonjai szintén feketék vagy hamuszürkék.

Az ősz elején vásárolt egy szekér fát, de kemény volt a tél, alig maradt belőle.

Ekkor világosodik meg a tanár úr. Mi lenne csodásabb, mint örömet szerezni Onel apónak?!

Felölti munkaruháját, a derékban karcsú salopétát, amely kékebb az ég kékjénél s a Fekete-tengernél is... Felkapja a druzsbát, és az Onel apó kertjéig meg sem áll. Egy nyelés a pálinkából, beméri az eget, majd mérnöki pontossággal megállapítja az irányt, és munkához lát.

Úgy dédelgeti-simogatja a láncfűrész, mint valami vörös cicát, így beszél hozzá: „Minden reményem te vagy, apuka kislánya. Onel apónak sok fája lesz, nem öli meg a fagy. Nehogy éppen most fulladj be nekem. Itt most nagy kegyeleti cselekvés előtt állunk!”

A drága druzsba dehogy prűszköl, ellenkezőleg, úgy zúg, mint mikor a motorkerékpár háromszázal repeszi, mohón belevájja fogát az Onel apó cseresznyefájába. Mekkora lesz a meglepetés, amikor hazajöve nem is egy, hanem két télre elegendő tűzifát talál a kertjében!

Erőlködik igencsak Ionescu tanár, a kivénhedt gyümölcsfa nem hagyja magát. De kitartása és az orosz druzsba ereje lebírja a konok ellenállást, végül még recseg-ropog egy keveset, s váratlanul, de fültépő robajjal lezuhan... Csak hogy nem a mérnöki kalkulált irányba, hanem egyenesen az Onel bátyó házikója tetejére, melyet, mint valami könnyű gyermekjátékot, azonnál a földre teper.

Nosza, lett óriási zűrzavar, kavargás, szomszédok, rendőrség, szájtátiak sereglete, asszonyok rajveszékeltése, sikolyok és káromkodászuhatag –, végül a piros druzsbás atyafi átkoktól kísérve takarodót fűj. Méltatlankodva hazahátrál.

Csak Emil, a lakónegyed főpiása szegődik hozzá egy kis pálinka reményében. S ez a csupa borosta Emil is lekutyapcsázza, emígy:

„Tanár úr, sajnálom az esetet, de tudja meg, hogy bajban van. A dutyiban fog megrohadni. Én mindenestre a tanúja leszek, megpróbálom védeni –, de a kótertől így sem szabadul...”

„Na halld – mondja a tanár –, hát az immár bizonyos... Pedig mi, én és a druzsbám, jót akartunk Onel bátyónak. Viszont, mivel a börtönben kötelező a munka, mit gondolsz, kerül-e a számomra is egy jó kis láncfűrész druzsbácska?... Kár volna kihasználatlanul hagyni az ilyen prima orosz gépet!...”

És szeretettel simogatja, mint valami nagy vörös cicát, kebléhez szorított kedves masináját.

*

A novella eredeti címe és forrása: Dumitru Augustin Doman: „Omul cu drujba roșie”
România literară nr. 43/2022

A szerzőről: Dumitru Augustin Doman (1953) román regényíró
Fordította: Bölöni Domokos

Kétnyelvű léghajó

Demény Péter

– Ha nem jön Ildikó, te kapod! – fenyeget tréfásan Csutak István, s egy nagy csokor virágot tart maga elé. Gábos-Foartă Ildikóra gondol, a Romániai Írószövetség marosvásárhelyi fiókja egyik díjazottjára, akit Csutak, temesvári nosztalgiainak köszönhetően, régóta ismer. Ildikó fordítói munkásságáért veheti át a díjat: Dragomántól Krasznahorkaiig sokakat szólaltatott meg román nyelven.

Egyelőre azonban csak kávéillat száll, gyülekezünk. Balázs Imre Józsefet már a parkolóban kiszúrtam, ő előadást tartani jött ide. Évek óta hívjuk, hát most rávette magát, hogy eljön. A kétnyelvű írókról beszél majd.

Markó, Fekete Vince, Eugeniu Nistor, Răzvan Vonceu és Hanna Bota, Lövétei... Etnikailag vegyes, jó társaság. Ilyenkor mindig az az érzésem, mégis van értelme annak, hogy az ember vállalja a közvetítő szerepét.

Lacit nekem kell laudálnom, ő kapja a „magyar” díjat. Ad egy román *Feketemunkát*, persze ezt is a fāradhatatlan Kocsis Francisko fordította.

Balázs Imre József az Irodalmi interferenciák című szimpóziumon

Belevágunk. Az írószövetségi program keretében idén három könyv „fordult le” románra, illetve magyarra: Gabriel Chifu, Horia Gârbea és Fekete Vince kötetei. Szántó T. Gáboré is készül, de erre az alkalomra nem jelenhetett meg. Mindezt Markó Béla, a fiók elnöke mondja el.

Cristian Pătrășconiu moderálásában kezdődik az első rész: a tolmácsolt könyveket mutatjuk be. Aztán az előadások következnek, Imre mellett Iulian Boldea, a *Vatra* főszerkesztője beszél. A magyar irodalom román recepcióját elemzi, s a „klasszikusokra”, Gavril Scridonra, Nicolae Balotára, Avram P. Todorra fekteti a hangsúlyt.

Ezután szünet, majd eljön a díjazás pillanata. Ildikót Francisko laudálja, pontos adatokkal járva körül a teljesítményét. Laciról én mondom megérdemelt szépeket, aztán elvonulunk a Laci csárdába, hogy elfogyasszuk az ebédet. Megdolgoztunk érte, s ilyenkor egy másféle beszélgetés veszi kezdetét. Hanna Botával hol magyarul, hol románul társalgunk, s arra gondolok, ez lenne az értelme az egésznek: elengedni magunkat, megszabadulni görccseinktől, úgy beszélgetni, mint két ember. Ebben a léghajóban, amely minden év október-novemberében kialakul körülöttünk, éppen ez történik.

2022. 11. 22.

BALOGH DÉNES emlékest

Szólisták:
 Ritziu Ilka Krisztina
 Szekeres Vigh-Ágnes
 Vajas Evelin
 Ábrám Tibor
 dr. Buta Árpád Attila
 Zsombori Róbert

Tréfás jelenet:
 Gyepesi László

Közreműködnek:
 Bekecs Néptáncszínház táncosai

Konferál:
 Kacsó Ildikó

Műsorszervező:
 Jakab Melinda

Zenél:
 TOKOS ZENEKAR
 Kolozsvár

2022. december 10-én, szombat este 7 órától, a marosvásárhelyi Kultúrpalotában.
 Jegyek elővételben a Kultúrpalota jegypénztárában.

Támogatók:

LAM, hiteles megoldások!

LAM
 MICROCREDIT-MIKROHITEL

www.microcreditlam.ro
 0720 030 804

studium prospero

2022.12.09., 18.00 óra
Studium HUB
 (Bolyai u. 15. szám)

TÉTY
 80.
 CARTOON
 DIGITAL
 EXPO

Méltatja: Karácsonyi Zsigmond (Népújság)
 Boros Olimp (OLi Management)

 Sajtóközlemény

December 5-én ünnepi pompába borul Marosvásárhely

December 5-én, hétfőn 19 órakor felkapcsolják a főtéri karácsonyfa díszkivilágítását. A Színház téren felállított színpadon 18.30-tól kezdődnek a programok. Elsőként a Gyermekpalota táncsoportja lép fel, majd a Marosi Virágok kórus hallható, őket követi a Református Kollégium kórusa, illetve zárásként a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia kórusának repertoárjából hallhatók karácsonyi dalok.

Az esemény alatt, 18 és 20 óra között forgalomkorlátozások lesznek. Erre a két órára a főtér le lesz zárva a forgalom előtt. Ebben az időintervallumban kizárólag a Mikulás-buszok közlekedhetnek a főtéren, a többi buszjárat a Cuza Voda utca felé lesz átirányítva.

Köszönjük az autósok türelmét, és szeretettel várunk minden marosvásárhelyit! Ünnepeljünk együtt!

A bel- és külkapcsolati osztály

24PLUSZ
 Farkas Istvánnal és Jakab Orsolyával
 HÉTFŐTŐL CSÜTÖRKÖNTŐIG 25 ÓRÁTÓL

NACHHALTIGKEIT IST UNSER ANTRIEB

A **Brantner Veres Rt.** marosvásárhelyi munkapontra alkalmaz **szakképzetlen munkásokat (rakodókat) és hivatásos gépjárművezetőket**

Elvárások a gépjárművezetői állásra:

- C, C+E jogosítvány
- szakmai bizonyítvány
- tapasztalat

Biztosítunk:

- vonzó fizetési csomagot
- étkezési utalványokat
- új kukás teherautókat

Az önéletrajzok leadhatók a cég munkapontján: Marosvásárhelyen, az Alsógát utca 8. szám alatt.

 96 FM
106,8 FM
1323 AM
 www.marosvasarhelyiradio.ro